

Els parisencs

31/E/1981

En fús del gentilici corresponent a la ciutat de París el castellà vacil·la entre les formes «parisino», «parisién» i «parisien-se», encara que sembla que aquesta darrera és la que es considera més recomanable, i és, a més, l'única que admet el Diccionari de la Real Academia Española, en la seva edició de 1970.

Tal com hem tingut ocasió de comentar moltes vegades, en matèria de gentilicis són molts els qui se subordinen dòcilment als models del castellà. Recordem, únicament, les formes «polac», «húngar» i «rumà», de què ja ens ha llegut d'ocupar-nos, i a les quals algú encara recorre en lloc de les formes pròpies poloneses, hongareses i romanèses. I, anàlogament, les formes usades en castellà per al gentilici de París han estat així mateix preses com a models per alguns parlants de la nostra llengua i fins i tot per alguns publicistes. En el llenguatge oral, sentim algun cop les formes «parisién» i, sobretot, «parisiense», més o menys adaptades a la pronunciació catalana, segurament més aviat poc, car hom les sol pronunciar amb s sorda, com en castellà. Però aquestes formes, pròpies d'una elocució poc cultivada, obtingudes amb uns sufixos estranys al català (només hi subsisteix alguna forma llatinitzant, com farracconense, referida, exclusivament, a la província eclesiàstica), són ja evitades en el llenguatge culte o escrit, en el qual, però, no és rar de trobar la forma «parisi», que té ja l'aparença d'un derivat català, perquè s'ha obtingut amb un sufix normalment usat en la nostra llengua per a la formació de gentilicis, com ens mostren

els exemples alpi, marroquí, florentí, damasquí, alexandri (a part dels nombrosos que podríem aduir de les terres catalanes). Però «parisi», malgrat la seva aparença, no és sinó l'adaptació de la tercera forma usada en castellà, «parisino». En català, l'única forma considerada actualment vàlida és parisenc, obtinguda amb el mateix sufix amb què hem format canadenc, guatemalenc, londinenc i atenenc (al costat de atenès). Antigament, segons llegim al Diccionari Alcover-Moll, s'havia usat també la forma parisienc, caiguda avui, però, en desuetud.

Hi pot haver, tanmateix, alguna altra solució. Hem llegit, en un article recentment publicat, el grup «la conca parisina», que és, de fet, el que ens ha induït a escriure aquest comentari. D'acord amb el que acabem d'exposar, caldria dir «la conca parisenca». Però si nosaltres fóssim a escriure optariem segurament per a conca de París, recorrent a una d'aquestes solucions analítiques tan pròpies i característiques de la nostra llengua, que tan útils se revelen i que, en canvi, tan sovint són desencertadament deixades de banda.